

El Centre de Documentació del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

Manel Català Viúdez Servei de Patrimoni Etnològic. CPCPTC
Verònica Guarch Llop Servei de Patrimoni Etnològic. CPCPTC

mcatalav@gencat.cat

vquarch@gencat.cat

El Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana (CPCPTC), creat per la Llei 2/1993, de 5 de març, de 'Foment i protecció de la cultura popular i tradicional i del associacionisme cultural', té per funció la promoció de la recerca i l'estudi sobre la cultura popular i tradicional, fomentar-ne el manteniment i la difusió i donar suport a la vida associativa i a les activitats de dinamització cultural.

El Centre de documentació forma part del Servei de Patrimoni Etnològic del CPCPTC i engloba en la seva denominació tres entitats diferenciades: la Biblioteca de Patrimoni Etnològic, l'Arxiu de Patrimoni Etnològic i la Fonoteca de Música Tradicional Catalana (FMTC). Com a Centre de documentació s'adreça un públic especialitzat amb les necessitats d'informació molt específiques, són en la seva majoria investigadors/es en folklore i etnologia, experts/es o col·leccionistes en imatgeria popular, etnomusicòlegs/lògues, històriadors/es locals, antropològs/lògues, etc. Tanmateix, el Centre de documentació està obert a qualsevol persona interessada en la cultura popular i tradicional del territori.

Biblioteca de Patrimoni Etnològic

La Biblioteca de Patrimoni Etnològic va néixer l'any 1988 dins del Centre de Documentació i Recerca de la Cultura Tradicional i Popular (CDR-CTP). La missió de la biblioteca és recopilar, sistematitzar, catalogar i difondre la màxima informació sobre cultura popular i tradicional catalana. L'especialització de la Biblioteca de Patrimoni Etnològic es basa en la temàtica de l'etnologia i la cultura popular i tradicional del territori i recull 9.000 documents inèdits o editats en diferents formats. La Biblioteca forma part de la Xarxa de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya –BEG–, i el fons es pot consultar mitjançant el catàleg comú <http://beg.gencat.cat>

El fons s'estructura en els següents apartats:

- Llibres: obres procedents de les biblioteques històriques dels folkloristes Joan Amades, Jaume Vilalta, Tomàs i Pares, a més d'edicions contemporànies.
- Premis Nacionals de Recerca Etnològica Joan Amades: treballs premiats en les tres edicions del certamen.
- Fullets, catàlegs i biografies: conjunt de documents menors, amb informacions complementàries dels apartats precedents.
- Recursos digitals: elements divulgatius sobre temes d'interès etnològic, en cd-rom i més de 900 DVDs on destaquen les gravacions de les festes.
- Hemeroteca: col·lecció de més de 130 revistes nacionals i estrangeres, publicacions periòdiques en dipòsit i publicacions periòdiques en curs

Els **serveis** que ofereix són:

- Informació i consulta a sala personalitzada, prèvia cita. També per a grups.
- Consulta al catàleg en línia i al fons documental
- Consulta telefònica, per fax, correu postal o correu electrònic
- Informació bibliogràfica i llistats temàtics
- Butlletins de darreres adquisicions
- Préstec interbibliotecari
- Accés a la base de dades del fons gràfic
- Reprografia

Arxiu de Patrimoni Etnològic

Als inicis del s. XXI la documentació ha esdevingut quelcom més que acumulació i conservació de documents; s'ha convertit en un símbol ja que documentar cultura esdevé cultura en sí mateix i referma una voluntat de conèixer, projectar i facilitar la transmissió cultural i el diàleg intergeneracional. En aquest sentit, l'Arxiu de Patrimoni Etnològic del

Detall de la sala de consulta. © CPCPTC

CPCPTC, ha recollit la feina duta a terme en els darrers vint anys per tal de bastir un fons documental sobre la cultura popular i tradicional catalana. Els arxius que configuren aquest fons s'ordenen temàticament de la següent manera: Arxius personals, Arxius musicals, Arxius de dansa i Recerques promogudes pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

1. Arxius personals

- Arxiu Amades (Joan Amades i Gelats, 1890-1959). Es compon de les següents parts:
  - Obra pròpia de Joan Amades: 268 materials
  - Biblioteca privada: 1887 materials
  - Hemeroteca privada: 190 materials
  - Col·lecció de fullets: 704 materials
  - Estampes i impresos d'imatgeria popular (goigs, romanços, ventalls, auques, retallables, papers de rengle, ombres xineses, estampes, fulls religiosos, teatres, etc.) : 14.000 documents
  - Col·lecció de postals i fotografies antigues: 7.000 documents
  - Textos i notacions: ca. 6000 documents
  - Epistolari
- Arxiu mestre Joan Tomàs i Parés (1896-1967)
- Arxiu Vilarmau (Josep M. Vilarmau i Cabanes, 1900-1947)
- Arxiu Vilalta (Jaume Vilalta i Sadurní)
- Arxiu d'Artur Quintana i Ester Limorti
- Arxiu Mañosas (Enric Mañosas i Barrera, 1927-1996)
- Arxiu Antoni Fortuny i Feliu
- Arxiu Oriol Espinàs i Massip

Exemple d'imatgeria popular : Ombra xinesa. © CPCPTC

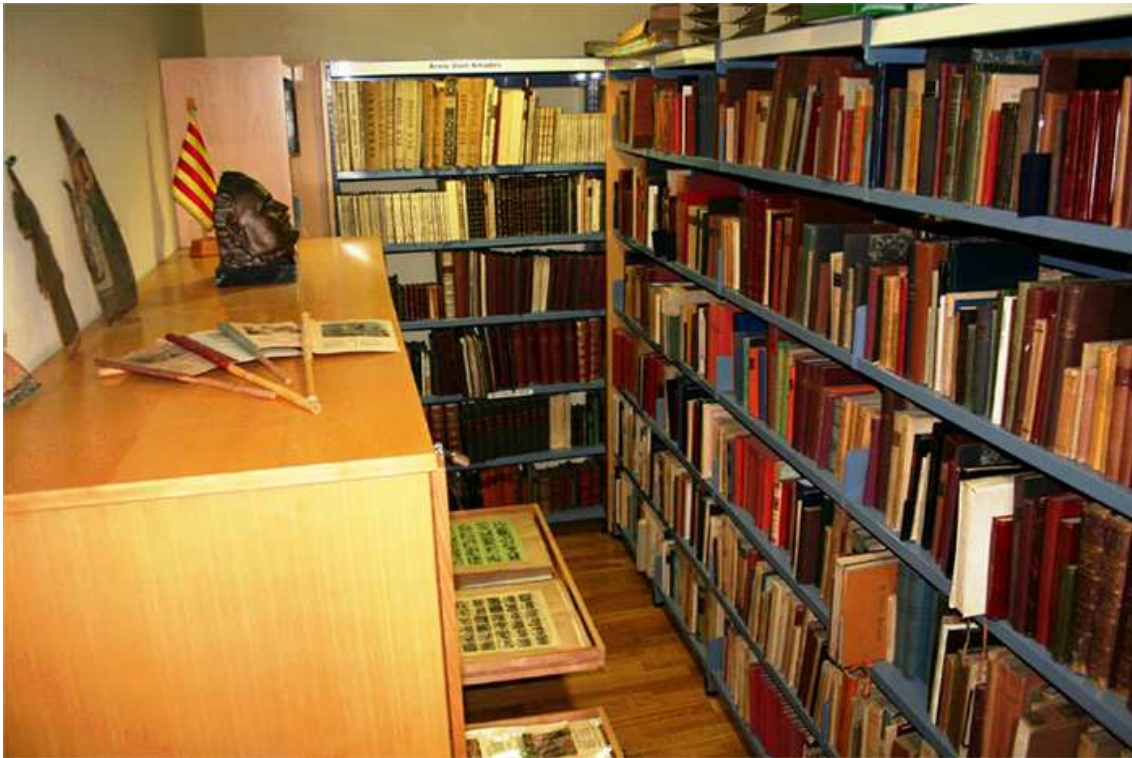
2. Arxius musicals

- Arxiu de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya (OCPC)
- Arxiu Sala (Mossèn Joan Sala i Salarich)
- Arxiu del Grup de Recerca Folklorica d'Osona
- Arxiu musical de composicions de mestres directors de l'Orfeó de Sants
- Arxiu musical de composicions de mestres directors de l'Orfeó Nova Tàrrrega
- Arxiu mestre Antoni Botey i Badia (1896-1939)
- Llibres d'orgue del Monestir de Montserrat
- Arxiu de la Cobla Orquestra de Barcelona
- Arxiu musical de La Beguda Alta (Anoia)
- Arxiu de Porrera (Priorat)
- Arxiu musical general

3. Arxius de danses

- Arxiu Bial (Joan Bial i Serra, 1888-1970)
- Arxiu Comas (Joan Comas i Vicens, 1909-1977)
- Arxiu Castells (Josep M. Castells i Andilla, 1897-1988)
- Arxiu de danses vives de Catalunya

- Arxiu de música per a cobla i de sardanes de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona
- Arxiu musical de l'Obra del Ballet Popular (OBP)
- Arxiu de la Cobla Orquestra Lluïsos de Taradell
- Arxiu Pere Comas i Oliveres
- Arxiu de les Edicions musicals ARRAHONA

Detall de l'Arxiu Joan Amades. © CPCPTC

4. Recerques promogudes pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

- Fons provinent de les beques d'investigació
- Fons provinent de les recerques Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (IPEC). Destaca el fons oral amb més de 2.000 entrevistes.

5. Arxiu gràfic

- Fons d'imatges i gràfics dels arxius personals i de les recerques promogudes pel CPCPTC. Consta de més de 100.000 imatges que estan en procés de digitalització.

Fonoteca de Música Tradicional Catalana

És un programa que es va iniciar l'any 1987 amb l'objectiu de fer recerca, inventariar, catalogar, conservar i difondre materials de música tradicional i popular recollits Catalunya. Es compon d'un fons editat i d'un fons inèdit:

Fons editat. Consta de 1616 materials sonors sobre música popular i tradicional editats en diferents suports: 95 discs de 78 rpm; 222 discs de vinil de 33 rpm; 216 singles de 45 rpm sobre la Nova Cançó; 183 cassetts i 900 CD.

Fons inèdit. Consta aproximadament d'uns 23.000 fonogrames provinents de:

- treballs de camp duts a terme per l'equip de la pròpia Fonoteca de Música Tradicional Catalana.
- treballs de camp realitzats pels equips d'investigadors que han estat becats pel Departament de Cultura.
- adquisicions de diferents arxius de la mateixa temàtica.
- donacions de materials sonors enregistrats abans de la creació de la Fonoteca de Música Tradicional Catalana.

Destaca també la *Base de Dades de Melodies Tradicionals* de més de 3.000 registres i l'esmentat Arxiu musical general, amb més de 1.500 partitures.

La FMTC també ha creat una **col·lecció discogràfica de segell propi**, dividida en cinc sèries, amb els discos editats fins el moment:

1. Documents testimonials, recerca directa
  - 1.1 *Música de tradició oral a Catalunya*
  - 1.2 *Cançons i tonades tradicionals de la comarca d'Osona*
  - 1.3 *Tivissa : cançons i tonades de la tradició oral*
2. Temes monogràfics
  - 2.1 *Cançons d'infantesa*
  - 2.2 *El ball de bastons*
3. Festes tradicionals
  - 3.1 *Valls : sons i músiques de festa*
  - 3.2 *Les festes de Santa Tecla de Tarragona*
  - 3.3 *El flabiolaire Josep Verdaguer i Portet "Roviretes"*
4. Documents recuperats
  - 4.1 *Les llibertats d'orgue del cicle de Nadal*

Detall del Fons de la FMTC © Eva Garcia Lleixà

- 4.2 *Música per a gralla d'autors vuitcentistes*
- 5. Mostres de música tradicional
  - 5.1 *Grallers de Vilafranca - Colla de mar*
  - 5.2 *La festa major de l'Arboç*

Petició de cita

La consulta de la documentació s'ha de fer amb cita prèvia, per poder mantenir la qualitat de l'atenció personalitzada i el respecte al fons. Els musicòlegs, antropòlegs, documentalistes i altres tècnics i tècniques del Centre assessoren i ajuden en les consultes.

Es pot sol·licitar per telèfon al 93 567 10 38/39 o bé per correu electrònic a vguarch@gencat.cat. L'horari de consulta és:

- De l'1 d'octubre al 31 de maig: de dilluns a divendres de 9h a 14h i dimarts de 16h a 19h
- De l'1 de juny al 30 de setembre: de dilluns a divendres de 9h a 14h

Adreça

Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana
Passatge de la Banca, 1-3, 4a planta
08002 Barcelona
Telèfon 93 567 10 38/39
Fax 93 567 10 02
<http://cultura.gencat.net/cpcptc>

Bibliografia

Centre de Documentació del CPCPTC. En línia: <http://cultura.gencat.cat/cpcptc> [Consulta realitzada el 4 de maig de 2009]

Garcia Lleixà, Eva. *Estudi de cas UOC : Centre de Documentació del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana*. 2008

Article publicat el novembre de 2009